

A „care” etika szellemisége

Kovács Dénes

Szegedi Tudományegyetem

Általános Orvostudományi Kar, Magatartástudományi Intézet,
Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ,
Gyermecklinika

A „care” kifejezés etikai kontextusban olyan átfogó és mély tartalommal rendelkezik, hogy nem is lehet rá megfelelő fordítási kifejezést találni. Ha azonban értelmezzük az üzenetét, arra a felismerésre jutunk, hogy mind az etikai elméleteket, az etika alapelveket, vagy az etikai dilemmákat mélyebb tartalommal tudja felruházni. Nem merül ki az etikai princípiumok megfogalmazásában és azok logikai levezetésében, inkább túlmutat azokon, lehetőséget mutatva, hogy az etikai gondolkodás gyakorlattá formálódjon.. A személyközpontú megközelítésnek köszönhetően minden érintett, de az érintettek közti kapcsolatok és interakciók is a figyelem középpontjába kerülnek. Ezáltal az igények, a döntések és a feladatok mindenki javát szolgálják.

A „care” Kohlen (2008) fogalmazásában érték, erény, lelkület, eszmény, viselkedés, készség és folyamat egyaránt. Olyan szellemiséget képvisel, amely az emocionális és kapcsolati dimenziókat is beépíti a helyes etikai döntések meghozatalába. Megjelenési formája sokoldalú.

Előadásomban a care-etika szellemiségének bemutatásán túl ennek az irányzatnak azt a szelétét igyekszik látószögbe hozni, amely orvos-beteg, ápoló-ápolat segítő-segített közötti kapcsolatok dinamikáját tárja elénk.

Az előadás rámutat a Conradi (2001) által alkalmazott „Take care” jelentés gondoskodás-etikai vonatkozására is, amely a rászorult ember igényeit és a segítő lehetőségeit úgy kapcsolja össze, hogy ezáltal a rászoruló megerősödjön, a segítő pedig ne menjen tönkre. Ez a szellemiség nem pusztán egy modellt, de az etikai üzenetén túl rámutat egy individualizált társadalomban - amelynek az autonómia és a szolgáltatás a sarkköve – arra a társadalmi értékre, hogy az egymásrautaltságnak megfelelő etikai felelősség mellett közösségalkotó jellege lehet.

Kulcsszavak: care, hivatás, oktatás, kommunikáció, gondoskodás

